

УДК 811.111'367'373.7(045)

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/92-1-35>**Сергій ВАСЬКО,***orcid.org/0000-0002-9748-0754*

аспірант кафедри германської філології

Київського національного лінгвістичного університету

(Київ, Україна) *serhii.vasko@knlu.edu.ua*

СЕМАНТИЧНІ МОДЕЛІ ФРАЗЕМ ІЗ КВАНТИТАТИВАМИ ПОРЯДКУ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

У статті продовжено наукову дискусію, яка й донині триває у фразеології навколо семантичної структури слів-компонентів фразеологічних одиниць, зокрема фразем. Проаналізовано взаємодію квантитативів порядку з іншими знаками у фраземному контексті англійської мови та визначено різні аспекти їх семантичної модуляції – процесу, у результаті якого у фраземі не виникає нове образно-символічне значення, а випромінюється новий фразеосемний компонент. Зроблено попереднє припущення, що на базі архісеми ‘послідовність’ квантитативи порядку у складі фразем реалізують інтегральні, диференційні й градуальні фразеосеми. Окрім семантичної модуляції виявлено тенденцію фраземних квантитативів до семантичної транспозиції, коли порядковий числівник виконує функції іншої частини мови з аксіологічним та експресивним навантаженням.

Установлено, що модуляція інтегральних, диференційних і градуальних фразеосем відбувається за такими основними семантичними моделями, як “початок”, “першість”, “відправний момент”, “множинність”, “інтенсивність” тощо. Найбільш продуктивними для first інтегральними фразеосемами є ‘час’, ‘простір’, ‘якість’, диференційними – ‘рух у часі’, ‘рух у просторі’ та ‘рух у часі й просторі’, градуальними – ‘найвищий або найнижчий ступінь прояву якості’. Останні найбільш частотні для фразем з квантитативами second, third. У фраземах з квантитативом порядку fourth зафіксовано трансформацію архісеми ‘послідовність’ в архісему ‘вимір’.

Квантитативи порядку (від п'ятого й далі) демонструють їхні тісні зв'язки з первісною семантичною моделлю “множинність”. Семантична модель “інтенсивність” пов'язана з делімітацією інтегральних фразеосем ‘зрада’, ‘непотрібність’, ‘зайвість’ (для fifth), ‘здатність передбачати’ (для sixth), градуальних фразеосем: ‘найнижча якість’ (для tenth), ‘найвищий ступінь відчуття задоволення, щастя’ (для seventh).

У квантитативах порядку eleventh і twelfth / dozenth джерелом семантичної модуляції є сакральна загальнокультурна інформація християнського походження.

Ключові слова: семантичні моделі, квантитативи порядку, фраземи англійської мови, семантична модуляція, семантична транспозиція.

Serhii VASKO,*orcid.org/0000-0002-9748-0754*

PhD student at the Department of Germanic Philology

Kyiv National Linguistic University

(Kyiv, Ukraine) *serhii.vasko@knlu.edu.ua*

SEMANTIC MODELS OF PHRASEMES WITH ORDINAL QUANTITATIVES IN THE ENGLISH LANGUAGE

The article continues scientific discussion that exists to this day in phraseology around the semantic structure of component words of phraseological units, in particular phrasemes. The interaction of ordinal quantitatives with other signs in the phrasemic context of the English language has been analyzed and various aspects of their semantic modulation have been identified. Semantic modulation is regarded as a process in the result of which a phraseme does not acquire a new figurative-symbolic meaning, but rather emits a new phraseosemic component. A preliminary assumption has been made that, based on the archiseme ‘sequence’, the ordinal quantitatives in the composition of phrasemes realize integral, differential and gradational phraseosemes. In addition to semantic modulation, a tendency of phrasemic quantitatives towards semantic transposition, when the ordinal numeral performs the functions of another part of speech with an axiological and expressive load, has been identified.

It has been established that the modulation of integral, differential and gradational phraseosemes occurs according to such basic semantic models as “beginning”, “primacy”, “starting point”, “multiplicity”, “intensity” etc. The most productive integral phraseosems for “first” are ‘time’, ‘space’ and ‘quality’; the most productive differential ones are ‘movement in time’, ‘movement in space’ and ‘movement in time and space’, while the productivity of gradational phraseosemes is materialized in ‘the highest or lowest degree of quality manifestation’. The latter are most frequent for phrasemes with quantitatives “second”, “third”. In phrasemes with the ordinal quantitative “fourth”, transformation of the archiseme ‘sequence’ into the archiseme ‘dimension’ is recorded.

The ordinal quantitatives from the “fifth” onwards demonstrate their close connections with the original semantic model of “multiplicity”. The semantic model “intensity” is associated with the delimitation of integral phraseosemes ‘betrayal’, ‘uselessness’, ‘redundancy’ (for “fifth”), ‘ability to foresee’ (for “sixth”), and gradational phraseosemes: ‘lowest quality’ (for “tenth”), ‘highest degree of feeling of pleasure, happiness’ (for “seventh”).

In ordinal quantitatives “eleventh” and “twelfth/dozenth” the source of semantic modulation is sacred general cultural information of Christian origin.

Key words: semantic models, ordinal quantitatives, phrasemes of English, semantic modulation, semantic transposition.

Постановка проблеми. У сучасній когнітивно орієнтованій фразеології триває дискусія щодо процесів взаємодії слів-компонентів фразеологізмів, які, хоча і зазнають семантичних змін (Кулішенко, Чечель 2017), проте не втрачають остаточно зв'язків із їхніми семантичними структурами. На особливу увагу заслуговує вивчення питання і про морфологічний статус слів, які у фраземному контексті (Mel'čuk, 1995) зазнають перегруповання сем як компонентів їх основних словникових значень, а також час від часу можуть мотивувати навіть зміну архісеми.

Аналіз досліджень. Критичний огляд праць з цієї проблеми (Шуменко, 2010) дає підстави припустити, що до подібних одиниць належать *квантитативи* (Швачко, 2012, Shvachko, 2013) / *нумеративи* (Костриба, 2022) загалом і зокрема ті, що вживаються на позначення порядку, відображаючи інформацію про послідовність та місцезнаходження в певному ряді предмета, об'єкта, суб'єкта тощо. У складі фразем вони зазнають семантичних зрушень, але здебільшого зберігають зв'язок із архісемою. З-поміж цих семантичних зрушень виділяють **семантичну модуляцію** (Vasko, 2024), що відображає процес перегруповання семних ознак у значенні чи ЛСВ слова при збереженні архісеми, або **семантичну транспозицію** (Деменчук, 2021), в результаті якої може змінюватися навіть морфологічний статус слова.

Для аргументації наведених спостережень потребує подальшого аналізу смисловий потенціал квантитативів порядку англійської мови з позицій положень теорії семантичної модуляції, що обґрунтовує *актуальність* досліджуваної у статті тематики.

Мета статті – виявити й схарактеризувати семантичні моделі фразем із квантитативами порядку в англійській мові.

Виклад основного матеріалу. Дослідження взаємодії квантитативів порядку з іншими знаками у фраземному контексті англійської мови демонструє різні аспекти їх семантичної модуляції, які, хоча і зберігають зв'язок із архісемою ‘послідовність’, проте випромінюють і нові семи. Квантитативи порядку, що становлять лічильну порядкову систему, в кожному окремому випадку позначають ознаку предмета за його місцем у цій системі при лічбі однотипних предметів.

Квантитативи порядку поза фраземним контекстом мають архісему ‘послідовність’. Так, “the first” починає лічильний ряд, а, наприклад, “the seventh” – вказує, що перелічено вже шість елементів і що цей предмет є останнім із них. У фраземному ж контексті семантичній модуляції підлягають, як правило, квантитативи порядку першого десятка й далі зі значним зменшенням їх продуктивності, починаючи від 8 – до 12 тощо.

Зі словника англійської мови (Oxford Dictionary of Idioms, 2004) для аналізу відібрано 73 приклади фразем із квантитативами порядку, 29 з яких складають ті, що мають у своєму складі квантитатив *first* і характеризуються максимально широким діапазоном семантичної модуляції: *get to first base* “achieve the first step towards your objective” – зробити перший крок до своєї мети; *cast (throw) the first stone* – кинути перший камінь (біблійне значення); *first off* – “as a first point; first of all” – як перший пункт (спочатку); перш за все; *first up* – 1) “first of all”; 2) “at the first attempt” – 1) насамперед; 2) з першої спроби (спочатку); *from the first* – “from the first, the (very) beginning, the start, the outset, the commencement” – з самого початку, (самий) початок; *of the first magnitude* – “of the first order see”: *at FIRST* – першого порядку; першої величини та ін.

Як показують вищенаведені приклади, це пояснюємо, насамперед, властивою йому семантикою початку, первинності, відправного моменту тощо. І хоча у багатьох працях вчені продовжують досліджувати питання початку з позицій нейробіології та його числового вираження в об'єктивному світі (Sawamura, Shima, Tanji, 2002), та все ж таки проаналізована лінгвістична література з цієї проблематики, зокрема праці проф. Швачко С. О. (Shvachko, 2013) та ін., дають підстави припустити, що у свідомості людини досить рано виникла когнітивна здатність до розрізнення концептів “початок” і “кінець” – як дихотомії просторово-часових координат буття з їх кількісно-якісною оцінкою. При цьому важливим є той факт, що порівняно з кількісним квантитативом *один*, значення якого усвідомлюється не при ізольованому вжитку лише при порівнянні з наступним рядом чисел, квантитатив *first* одразу містить семантику порядку або архісему ‘послідовність’.

Відповідно, квантитатив *first* заслуговує на окрему наукову аналітику у фраземному контексті

відповідно до його тлумачень у словниках англійської мови, де серед значень наведено також і фраземні одиниці. Опрацювавши ці значення, виділяємо на тлі архісеми ‘послідовність’ такі інтегральні фразеосеми (далі – ІФС), як ‘час’, адже позначення порядку лічби пов’язано як з предметами, так і (найчастіше) з подіями, а їх послідовність делімітується у вигляді диференційної фразеосеми (далі – ДФС) ‘рух часу’. Тут семантизується здебільшого початок такої послідовності: *get to first base* “achieve the first step towards your objective” – зробити перший крок до своєї мети; *first come, first served* “used to indicate that people will be dealt with strictly in the” – перший прийшов, перший і відчув на собі суворе ставлення; *first past the post* – перший, який перетнув фінішну пряму (“of a contestant, especially a horse, in a race) winning a race by being the first to reach the finishing line” – (про учасника, особливо коня, у перегонях), виграти перегони, першим досягти фінішу; *first thing* – перша річ “early in the morning; before anything else” – рано вранці; перш за все; *first light* – перший світанок “daybreak, sunrise, daylight, cockcrow” – світанок, схід сонця, денне світло, перші, другі півні (час перед світанком); *from the first* “from the first, the (very) beginning, the start, the outset, the commencement” – з самого початку (самий) початок. Зауважимо, що квантитатив *first* утворює як лінійну модель часу, коли за названою подією слідує інша, однотипна: *Christ's first miracle* – Перше диво Христа “supernatural phenomenon, mystery, prodigy” – надприродне явище, таємниця; так і циклічну *first night* – перша ніч “premiere” – прем'єра та ін.

Наступна ІФС, що виділена у семантичній структурі квантитатива *first*, – це ‘простір’. Проте, незважаючи на логічну очевидність такої асоціації (перший – той, хто найближчий до спостерігача), такі приклади не є поширеними: *the first leg* перша нога “part, stage, portion, segment, section, phase, stretch, lap” – частина, стадія, сегмент, розділ, фаза, проміжок, раунд на біговій доріжці; *take the first step, make the first move* “get going, go ahead” – йти, йти вперед. В останніх двох прикладах-варіантах відбувається делімітаціяДФС ‘рух у просторі’.

У фраземі *the first-wave immigrants* – емігранти першої хвилі – фіксуємо делімітаціюДФС ‘рух у часі й просторі’, а також градуальної фразеосеми (далі – ГФС) ‘масовий прояв чогось, що рухається один за одним у безлічі на деякій відстані’. Але окрім цих сем тут актуалізується нова сема ‘щось подібне хвилі’. Цей смисл створює вже нову семантичну модель, тобто появу нового значення у фраземі, а не семантичну модуляцію квантитатива в образному фраземному контексті.

Актуалізація і делімітація початку породжує семантику суперлатива – позначення кращого серед інших, зокрема такого, що перевершує інших. У такий спосіб моделюються ГФС, які фіксують різні ступені якості: *first among equals* – перший серед рівних “the person or thing having the highest status in a group” – особа або річ, що мають найвищий статус у групі. Власне сам квантитатив *first* тут є градуатором і вживається у значенні “найкращий”; *of the first order (or magnitude)* – першого порядку (або величини) “used to denote something that is excellent or considerable of its kind” – використовується для позначення чогось надзвичайно значимого; *of the first water* – першої води “see WATER extreme or unsurpassed of kind” – першого порядку, найкращої якості, неперевершений. Ця фразема належить до системи класифікації діамантів за їх кольором або блиском (порівняно з блиском води). І хоча дана система більше не використовується, але вислів, яким активно послуговувалися в переносному значенні з початку 1800-х років, зберігся.

Спостереження за іншими фраземними квантитативами порядку, відібраними для подальшого аналізу, дозволили виділити моделі семантичної модуляції семного складу самого квантитатива.

SECOND: 3-поміж 13 прикладів у 6-х фраземах його семантика (зокрема й архісема ‘послідовність’) орієнтується на модуляцію ІФС ‘якість’ та виділення на її тлі ГФС: 1) ‘низька якість’: *play second fiddle* – грати другу скрипку “to take a subordinate role to someone or something” – зайняти другорядну роль по відношенню до когось або чогось, тобто бути на других ролях, відійти на другий план (показово, що мотиваційною основою семантики цієї фраземи є сфера мистецтва); *second-rate, second-class* – другосортний, другого сорту “of mediocre or inferior quality” – нижчої якості / посередній; *second-hand* – друга рука “substandard, low-quality; awful, terrible, dreadful, dire” – недоброякісні, неякісні; *second-best* – другого сорту “inferior, lesser, unimportant” нижчий, менший, неважливий; і 2) ГФС ‘висока якість’: *second to none* – неперевершений “as good as or better than all others” так само добре або краще, ніж усі інші.

В інших прикладах зафіксована ІФС ‘заміщення першо-го/ї (відомо-го/ї об'єкта чи особи)’: *second banana* – другий банан “the second most important person in an organization or activity” – друга за величиною важлива особа в організації чи діяльності; ІФС ‘пильність, передбачуваність’: *have second sight* – мати другий зір “the supposed ability to perceive future or distant events” – передбачувана здатність сприймати майбутні або віддалені події та ін.

THIRD: Перш за все відзначаємо сакральну символіку квантитатива *third* у проаналізованих фраземах англійської мови. Особливо це характерно для універсальної народної культури. Відомо, що дія або процес, що відбувається втретє, має особливе значення для досягнення результату: *third time lucky* – втретє пощастило “after twice failing to accomplish something, the third attempt may be successful” – після того, як двічі не вдалося здійснити щось, третя спроба може бути успішною. Тут фіксуємо дві ІФС: 1) ‘завершеність дії і повноту деякої послідовності’, яка має початок, середину і кінець, і найчастіше фігурує в приписах тричі робити те або інше (магічна дія), і 2) ІФС ‘якість’ з делімітацією ГФС ‘найвищий ступінь послідовно якісно виконаної дії’. Також ця ІФС зазнає делімітації у напрямі розвитку опозиційної до попереднього ГФС ‘найнижчий ступінь прояву якості’: *third-generation* – третє покоління “of very poor quality; inferior” – дуже поганої якості; неповноцінний; *third-rate* – третьосортний “of inferior or very poor quality” – “a third-rate boarding house” нижчої або дуже поганої якості – третьосортний пансіонат. Тут ідеться про те, що третій у лічильному ряді після першого і другого стають мотиваційною основою для делімітації ГФС ‘не кращої якості’.

Виявлено навіть один приклад фраземи, в якій делімітації підлягають амбівалентні ГФС, виділені на базі ІФС ‘якість’: *third class* – третій клас – ‘найвищий прояв якості’: “a set of people or things grouped together as the third best” – набір людей або речей, згрупованих разом як треті найкращі; ‘найнижчий ступінь прояву якості’: “chiefly historical the cheapest and least comfortable accommodations in a train or ship” – найдешевше і найменш комфортне розміщення в поїзді або на кораблі.

Квантитатив *third* реалізує, наприклад, таку фраземну семантику, коли делімітується вихідна бінарність (контрастність) сприйняття осіб, явищ і навіть цілих країн: *Third World* – третій світ (країни третього світу) – “the developing countries of Asia, Africa, and Latin America”. Тут імпліцитно йдеться про дві сторони, які не дуже зацікавлені в розвитку третьої сторони.

FOURTH: Цей квантитатив представлений лише у 3-х фраземах. Однак можна припустити, що у фраземному контексті архісема ‘послідовність’ продовжує розвиток попередніх фразеосем, зокрема ІФС “+ (плюс) один”. Йдеться, насамперед, про існування у фізіології та природі (це може бути будова тіла людини або тварини, фізичні особливості світу тощо) або в суспільстві певної кількості елементів. Тому символічне позначення

ще одного елемента в цій семантичній моделі відбувається за допомогою квантитатива порядку *fourth*, наприклад: *fourth dimension* – четвертий вимір “time regarded as a dimension comparable to the three linear dimensions”, де ДФС ‘час’ розглядається як вимір, порівняно з трьома лінійними (просторовими) вимірами (йдеться про щось неосягнене почуттями, щось містичне: див. [Atkinson, Campbell, Francis, 1976]. Аналогічно за цією семантичною моделлю делімітується ДФС ‘влада’: *the fourth estate* – четверта влада “the press; the profession of journalism” – преса; професія журналіст.

Система позначень перший – четвертий демонструє певну цілісність, орієнтацію на перший елемент. На межі четвертого цей імпульс згасає, але з'являються нові семи. Така закономірність пояснюється ще індоєвропейським походженням двох груп чисел, де система лічби мала подвійну структуру, тобто всередині десяткової системи була укладена четвіркова. І якщо десяткова система використовувалася для лічби, то в четвірковій системі відображалася візуальна здатність людини сприймати числа.

Подібна семантична модель представлена й фразеосеміотизацією квантитатива FIFTH. Сюди можна віднести один із п'яти прикладів *fifth column* – п'ята колона та його синонім *fifth columnist* – особа, яка належить до п'ятої колони, з делімітацією ІФС ‘зрада’ – від назви п'єси Е. Хемінгвея про громадянську війну в Іспанії, де вороги наступали на місто чотирма колонами (асоціація з чотирма сторонами світу), а п'ята колона, тобто зрадники, була всередині. Символіку цієї фраземи можна охарактеризувати ймовірно так: все є на один вимір більше, і за допомогою семантичної модуляції фраземного квантитатива створюється додатково метафорично-асоціативний образ, що корелює з грою смислами.

Квантитативи порядку (від п'ятого й далі) доцільно розглядати як загальну єдність із властивими їм закономірностями та семантичними моделями, хоча при цьому слід відзначити й відмінності окремих одиниць у фраземному контексті англійської мови. Загалом сюди відносимо глибший семантичний і сакральний компонент непарних квантитативів порядку і фразеологічну синонімію (див. приклад вище). Так, зокрема квантитативи *fifth i seventh* розвивають свою первісну семантичну модель “множина”. На тлі абстрактної схеми “множина” делімітується ІФС ‘непотрібність’ *fifth wheel* – п'яте колесо “a superfluous person or thing” – зайва особа або річ, предмет тощо.

Що стосується квантитатива порядку SIXTH, то у відібраному матеріалі зафіксовано лише один приклад *sixth sense* – шосте почуття “a supposed ability to know things by intuition or instinct rather than by sight, smell, hearing, etc.”, що означає інтуїцію, або здатність передбачати, прогнозувати щось, не вдаючись до звичайних п'яти почуттів (зір, слух, нюх, смак, дотик). Походження фрази пов'язане з тим, що мова та уявлення людини про світ приписували інтуїції роль додаткового, шостого способу пізнання дійсності, наче це нове почуття, яке доповнює згадані п'ять.

SEVENTH. Цей квантитатив представлений лише у двох фраземах, одна з яких делімітує ІФС ‘інтенсивність’ з проявом ГФС ‘найвищий ступінь відчуття задоволення, щастя тощо’: *in seventh heaven* – на сьомому небі “in a state of ecstasy” – зазнавати почуття захоплення, задоволення, безмежного щастя. Джерелами загальнокультурної мотивації для цієї інтернаціональної фраземи вважається ідея, що в пізній єврейській та мусульманській теологічних традиціях постулюється віра про існування семи небес, і сьоме з них було найвищим, де можна було насолоджуватися станом вічного блаженства.

Наступні після *seventh* квантитативи порядку у фраземному контексті вживаються зрідка. Зафіксовано поодинокі приклади, а з квантитативом *ninth* у сформованій вибірці з досліджуваних фразеологічних джерел англійської мови взагалі не виявлено жодного.

Що ж до квантитатива порядку *tenth*, то у складі єдиної фраземи *tenth-rate* – десятисортний не знайдено підтвердження наявності ІФС ‘завершення’ або ж, наприклад, ‘протиставлення першому’, як можна було б припустити. Ймовірно, це пояснюється тим, що в англійськомовній традиції завершенням числового ряду першого десятка вважається не *tenth*, а *twelfth / dozenth*. Окрім того, протиставлення першому й *tenth* не завжди семіотизується образно, ці ознаки можуть виступати як самостійні, семантично не співвідносні між собою. І, виходячи з наведеного прикладу, квантитатив *tenth* у фраземному контексті делімітує ІФС ‘неголовний, неважливий’ і ГФС ‘найнижча якість’. І в цьому випадку можемо говорити про збереження у внутрішній формі самого квантитатива осно-

вної первісної ознаки лічби загалом (і кількості, і порядку) семантичної моделі “множинність”.

У квантитативах порядку *eleventh* і *twelfth / dozenth* джерелами семантичної модуляції є сакральна загальнокультурна інформація християнського походження. У фраземі *at the eleventh hour* – об одинадцятій годині “at the latest possible moment” актуалізована фразеосема ‘Ісусова притча’ й ГФС ‘найбільш пізній момент’. У словнику дається таке тлумачення фраземи: витoki даного вислову сягають Ісусової притчі про робітників, яких наприкінці дня найняли працювати у винограднику (Матвій 20:1-16). Фразема *Twelfth Night* – дванадцята ніч теж має християнську основу: 1) “January 6, the Christian feast of the Epiphany”; 2) “the evening of January 5, formerly the twelfth and last day of Christmas festivities” – 1) 6 січня, Християнське свято Богоявлення; 2) вечір 5 січня, раніше дванадцятій і останній день Різдвяних свят.

Висновки. Підсумовуючи проміжні результати аналізу змін у семантичних структурах квантитативів порядку у складі фразем англійської мови, зазначимо, що окрім розвитку інтегральних, диференційних і градуальних фразеосем в їх основній архісемі ‘послідовність’ простежується не лише семантична модуляція, а й семантична транспозиція, тобто відбувається адаптація порядкового числівника до виконання функцій іншої частини мови, насамперед, прикметника з якісною семантикою, аксіологічним та експресивним навантаженням.

Основними семантичними моделями квантитативів порядку у складі фразем англійської мови є “початок”, “якість”, “множинність”, “інтенсивність” тощо. Останні є найбільш характерними для квантитативів порядку від п'ятого й далі.

І ще одне важливе спостереження, пов'язане з цим матеріалом, полягає у тому, що в діапазоні перший – четвертий відбувається переважно визначення порядку предметів або явищ, орієнтованого на початок послідовності лічби, а починаючи з п'ятого – їх недискретне сприйняття як множини, відлуння якої пояснюємо міфологічним сприйняттям світу, сакралізацією і християнізацією феномену квантитативів порядку під впливом фраземно-образного контексту, в якому здійснюється як їхня семантична модуляція, так і семантична транспозиція.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Деменчук О. В. Семантична деривація лексики ментальних девіацій. Лінгвістичні студії. Linguistic Studies. Вінниця: ДонНУ ім. Василя Стуса. 2021. Вип. 41. С. 24–35.
2. Костриба О. В. Семантичне згасання мотивувальної спроможності непохідних багатозначних нумеративів: дивергентно-конвергентний підхід. Закарпатські філологічні студії. 2022. Вип. 25. Том 1. С. 24–31.
3. Кулішенко Л. А., Чечель С. І. Значення та походження фразеологізмів із числовим компонентом. Філологічні трактати. 2017. Т. 9. № 1. С. 63–72.

4. Шуменко О. А. Словотворчі потенції англомовних денумеративів. Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. 2010. № 8. С. 445–447.
5. Atkinson J., Campbell, F.W., Francis, M.R. The magic number 4±0: A new look at visual numerosity judgements. *Perception*. 1976. Vol.5. P. 327–334.
6. Mel'čuk I. A. Phrasemes in language and phraseology in linguistics. *Idioms: Structural and Psychological perspectives*. 1995. P. 167–232.
7. Oxford Dictionary of Idioms. Second edition. Edited by Siefring J. Oxford, New York: Oxford University Press. 2004. 340 p.
8. Sawamura H., Shima, K., Tanji, J. Numerical Representation for Action in the Parietal Cortex of the Monkey. *Nature*. 2002. Issue 415. P. 918–922.
9. Shvachko S. Polyfunctionality of the English Quantitative Words. *Journal of Education Culture and Society*. 2013. Vol. 4. № 2. P. 208–214.
10. Vasko S. Semic Composition Modulations of Quantitatives in the Phrasemes of English (Methodical Practices of Analysis). *Acta Linguistica Lithuanica XC*. 2024. P. 251–272.

REFERENCES

1. Demenchuk O. V. (2021). Semantychna deryvatsiya leksyky mentalnykh devyatsii. [Semantic derivation of the mental deviations vocabulary] *Lingvistichni Studii. Linguistic Studies*. Vinnytsia: DonNU imeni Vasylia Stusa. 41. 24–35. [in Ukrainian].
2. Kostyba O. V. (2002). Semantychne zghasannia motyvuvalnoi spromozhnosti nepokhydnykh bahatoznachnykh numeratyviv: dyverhentno-konverhentnyi pidkhid. [Semantic fading of the motivating capacity of non-derivative multivalued numeratives: a divergent-convergent approach] *Zakarpatski filologichni studii*. 25 (1). 24–31. [in Ukrainian].
3. Kulishenko L. A., Chechel S. I. (2017). Znachennia ta pokhodzhennia fraseologismiv iz chyslovym komponentom [The meaning and origin of phraseological units with a numerical component] *Filologichni traktaty*. 9 (1). 63–72. [in Ukrainian].
4. Shumenko O. A. (2010). Slovotvorchi potentsii anglomovnykh denumeratyviv [Word-forming potentials of English denumeratives]. *Naukovyi visnyk Volynskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainki*. 8. 445–447. [in Ukrainian].
5. Atkinson J., Campbell, F.W., Francis, M.R. (1976). The magic number 4±0: A new look at visual numerosity judgements. *Perception*. 5. 327–334.
6. Mel'čuk I. A. (1995). Phrasemes in language and phraseology in linguistics. *Idioms: Structural and Psychological perspectives*. 167–232.
7. Oxford Dictionary of Idioms. (2004). Second edition. Edited by Siefring J. Oxford, New York: Oxford University Press. 340 p.
8. Sawamura H., Shima, K., Tanji, J. (2002). Numerical Representation for Action in the Parietal Cortex of the Monkey. *Nature*. 415. 918–922.
9. Shvachko S. (2013). Polyfunctionality of the English Quantitative Words. *Journal of Education Culture and Society*. 4 (2). 208–214.
10. Vasko S. (2024). Semic Composition Modulations of Quantitatives in the Phrasemes of English (Methodical Practices of Analysis). *Acta Linguistica Lithuanica XC*. 251–272.

Дата першого надходження рукопису до видання: 21.10.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 28.11.2025

Дата публікації: 19.12.2025